

Original Article

The Criminal Response to Terrorist Crimes within the Egyptian Legislative Framework in Light of International Documents and Treaties

Peyman Namamian^{*1}

¹ Associate Professor of Criminal Law and Criminology, Faculty of Administrative Sciences and Economics, Arak University, Arak, Iran.

[10.22080/LPS.2025.27776.1670](https://doi.org/10.22080/LPS.2025.27776.1670)

Received:

September 22, 2024

Accepted:

January 15, 2025

Available online:

November 22, 2025

Keywords:

Terrorist Crimes,
Criminal Response,
Anti-Terrorism
Legislation, Egypt,
National Security

Abstract

Over the past two decades, terrorist crimes have significantly increased as a criminal phenomenon. Despite extensive efforts by the international community to identify and combat terrorism, these initiatives have yet to achieve the desired success. Terrorist acts continue to be carried out in increasingly severe and dangerous forms, often employing new and sophisticated methods. A major factor contributing to the current insecurity faced by the international system and governments—including the Egyptian government—is the lack of consensus among states on adopting unified and coherent policies to combat terrorist crimes. This lack of coordination has, in turn, contributed to violations of international peace and security at both regional and global levels. Consequently, combating terrorist crimes requires complex and multifaceted strategies aimed at establishing a comprehensive response to this threat. Such strategies include enacting effective counter-terrorism legislation, utilizing intelligence and financial mechanisms to disrupt the financing of terrorist activities, and enhancing cooperation and coordination among states, particularly regarding the efforts of the Egyptian government. Despite numerous international initiatives, Security Council resolutions, and collective efforts to counter terrorism and extremism, the international community and governments such as Egypt continue to grapple with the spread of this phenomenon. Therefore, to effectively address the threat of terrorist crimes, the Egyptian government should allocate greater efforts and resources to preventive and eradication measures that focus on the underlying root causes of terrorism, including poverty, marginalization, and unemployment.

***Corresponding Author:** Peyman Namamian

Address: Arak University, Arak, Iran.

Email: p_namamian@araku.ac.ir

Extended Abstract

1. Introduction

After the 9/11 terrorist attacks, terrorism emerged as a significant threat to both national and international security, making the war on terror central to states' counterterrorism policies. Combating this phenomenon requires a multidimensional approach, including preventive, security, and reactive measures. States ensure national security by enacting anti-terrorism laws, enhancing intelligence capabilities, monitoring the financing of terrorist groups, and fostering international cooperation, alongside actions such as asset seizures, arrests, and the dismantling of terrorist bases. Following the fall of Hosni Mubarak's government and during Mohamed Morsi's presidency, Egypt continued to face terrorist threats, including complex patterns involving ISIS-affiliated groups in neighboring countries, returning foreign fighters, and domestic terrorism in Sinai and other parts of mainland Egypt. Egypt's response has been comprehensive, encompassing not only security measures but also economic, social, cultural, and educational initiatives. Egyptian legislation criminalizes both terrorist violence and the incitement of extremist ideologies, while also strengthening international cooperation, combating organized crime, and countering terrorism financing. This approach underscores the necessity of integrating security, legal, and development-oriented policies for effective counterterrorism.

2. Methodology

This study employs an analytical-descriptive approach, utilizing legal documents, international reports, scientific articles, and case studies to examine the evolution of Egypt's

counterterrorism policies since 2001. Additionally, it evaluates international and regional cooperation in combating terrorism. The research method involves assessing Egyptian legislation, including the 2014 Constitution and the 2015 Counter-Terrorism Law, in comparison with international standards and resolutions. Beyond statutory texts, practical measures—such as asset seizures, border controls, and counterterrorism financing management—are used as indicators to evaluate policy effectiveness.

3. Findings

In the late 20th and early 21st centuries, terrorism has emerged as one of the most significant challenges in the international system, with extensive legal, security, and political implications. The geographical expansion, organizational complexity, and diversity of tactics have transformed terrorism from a domestic threat into a transnational, networked issue. In response, states and international organizations have developed treaties and legal mechanisms that not only directly address terrorist acts but also enhance judicial, security, and financial cooperation among countries. Egypt, due to its ongoing exposure to terrorist threats, has played an active role in implementing these frameworks. Analysis of international developments indicates that terrorism is a multidimensional and dynamic phenomenon that cannot be explained by simplistic factors alone. Recognizing this reality, Egypt has adopted a comprehensive strategy that simultaneously addresses domestic, regional, and international levels. Particularly following the political changes in 2013, Egypt's counterterrorism policies shifted from a purely security-focused approach to one that incorporates legal,

social, economic, and ideological dimensions. Within this framework, international cooperation serves as a central pillar of Egypt's counterterrorism policies. Furthermore, the 2014 Constitution and the 2015 Counter-Terrorism Law—both emphasizing national security alongside the protection of public rights and freedoms—constitute the primary legal foundation for combating terrorism in Egypt.

4. Conclusion

Egypt's recent legislative developments in counterterrorism reflect a shift away from traditional models focused solely on establishing criminal liability toward mechanisms centered on the identification, attribution, and security assessment of individuals. Under this framework, new laws permit restrictions on property rights and asset seizures without requiring criminal convictions, while lowering evidentiary standards and weakening certain fair trial guarantees. Judicial oversight has been limited, and broad powers have been granted to quasi-judicial bodies. Despite the expansion of security measures, evidence indicates that

these approaches have not achieved sustainable control over terrorism, and neglecting underlying social and economic factors may perpetuate extremism. Therefore, adopting a comprehensive, multidimensional policy is essential for effective and sustainable counterterrorism.

Funding

No financial support was received for this research.

Author Contributions

The author contributed to the conceptualization, design, and writing of the research. The author also completed the final content of the article and all stages of the study.

Conflict of Interest

The author declares no financial or non-financial conflicts of interest related to this research.

Acknowledgments

Sincere thanks are extended to all individuals who provided academic advice at various stages of this research and contributed to enhancing the quality of this article.

علمی پژوهشی

پاسخ‌گذاری کیفری به جرایم تروریستی در قلمرو قانون‌گذاری مصر با ملاحظاتی در اسناد و معاهده‌های بین‌المللی ضد جرایم تروریستی

پیمان نامامیان*^{id}

دانشیار حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه اراک، اراک، ایران.

doi 10.22080/LPS.2025.27776.1670

چکیده

در دو دهه اخیر، جرایم تروریستی به مثابه پدیده‌ای مجرمانه با رشد فزاینده همراه بوده است؛ اما به‌رغم همه سعی جامعه بین‌المللی در شناسایی و مبارزه با آن، تاکنون موفقیتی در این باره حاصل نشده است و این جرم به گونه‌ای شدید، خطرناک و با توسل به شیوه‌های نوین در حال ارتکاب است. از اینرو، آنچه امروز نظام جهانی و دولت‌ها نظیر دولت مصر را با مخاطرات و ناامنی مواجه ساخته است، عدم اجماع دولت‌ها زبا اتخاذ سیاست‌های دوگانه در مبارزه با جرایم تروریستی و به تبع آن حمایت از نقض صلح و امنیت بین‌المللی در ابعاد خرد و کلان است. بنابراین، مبارزه با جرایم تروریستی متشکل از راهبردها و سازوکارهای پیچیده و متنوعی است که با هدف ایجاد پاسخی جامع به تهدید جرایم تروریستی، از جمله تصویب مقررات ضد جرایم تروریستی، بهره‌گیری از اطلاعات و سازوکارهای مقابله با تأمین مالی جرایم تروریستی، و همچنین تشریک مساعی با سایر دولت‌ها به‌ویژه دولت مصر صورت می‌پذیرد. وفق این امر، با وجود تلاش‌های بین‌المللی برای مبارزه با پدیده جرایم تروریستی و افراط‌گرایی و ابتکارات و قطعنامه‌های متعدد مرتبط شورای امنیت، اعضای جامعه بین‌المللی و دولت‌ها نظیر دولت مصر همچنان از گسترش این پدیده رنج می‌برند. بنابراین، برای مقابله مؤثر با تهدید جرایم تروریستی، دولت مصر باید تلاش و منابع بیشتری را برای اقدام‌های پیشگیرانه و ریشه‌کن‌سازی که بر علل ریشه‌ای بالقوه جرایم تروریستی، مانند فقر، حاشیه‌نشینی و بیکاری تمرکز دارند، اختصاص دهند.

تاریخ دریافت:

۰۱ مهر ۱۴۰۳

تاریخ پذیرش:

۲۶ دی ۱۴۰۳

تاریخ انتشار:

۰۱ آذر ۱۴۰۴

کلیدواژه‌ها:

جرایم تروریستی، پاسخ‌گذاری کیفری، قانون‌گذاری ضد تروریستی، مصر، امنیت ملی

* نویسنده مسئول: پیمان نامامیان
آدرس: دانشگاه اراک، اراک، ایران.

ایمیل: p_Namamian@araku.ac.ir

۱ مقدمه

جرایم تروریستی ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، ضمن این‌که «جنگ علیه تروریسم» و قواعد ضد جرایم تروریستی را در خط مقدم سیاست قرار داد، امروزه به‌عنوان یکی از جدی‌ترین تهدیدها برای امنیت ملی و بین‌المللی به‌شمار می‌آید. تجربه جرایم تروریستی سیاسی و خشونت در میانه شرق در طول دهه‌های ۱۹۸۰ و ۱۹۹۰، که منجر به معرفی فرآیند امنیتی‌سازی و اتخاذ تدابیر ضد جرایم تروریستی در منطقه شد، مدت‌ها پیش از حملات ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱، درس‌های مهمی را ارائه داد.^۱ در این رابطه باید اذعان داشت مبارزه با جرایم تروریستی متشکل از راهبردها و سازوکارهای پیچیده و متنوعی است که با هدف ایجاد پاسخی جامع به تهدید جرایم تروریستی، از جمله تصویب مقررات ضد جرایم تروریستی، بهره‌گیری از اطلاعات و سازوکارهای مقابله با تأمین مالی جرایم تروریستی، و همچنین تشریک مساعی با سایر دولت‌ها به‌ویژه دولت مصر صورت می‌پذیرد. بنابراین، برخی از صاحب‌نظران تأکید دارند اتخاذ رویکرد اقدام مستقیم، نظیر توقیف دارایی‌ها، دستگیری‌های دسته جمعی، تخریب اردوگاه‌های آموزشی، جمع‌آوری اطلاعات و انتقام‌جویی از یک دولت حامی، یا اتخاذ تدابیر دفاعی و پیشگیرانه، هم‌چون تأمین امنیت مرزها یا اجرای موانع فناورانه می‌تواند اقدامی اثرگذار در مقابله با جرایم تروریستی باشد (Mansour-Ille, 2021: 653-654).

با وجود تلاش‌های بین‌المللی برای مبارزه با پدیده جرایم تروریستی و افراط‌گرایی و ابتکارات و قطعنامه‌های متعدد مرتبط شورای امنیت، اعضای جامعه بین‌المللی و کشورها نظیر مصر هم‌چنان از گسترش این پدیده رنج می‌برند. در ضمن، به‌رغم سرنگونی دولت «حسنی مبارک» در سال ۲۰۱۱، جرایم تروریستی همچنان تهدیدی برای امنیت ملی در مصر قلمداد می‌شود. این در حالی است که در دوره ریاست جمهوری «محمد مرسی» از ژوئن ۲۰۱۲ تا ژوئن ۲۰۱۳، دولت مستقر در گفتمان رسمی خود تمایلی به استفاده از اصطلاح جرایم تروریستی نداشت.^۲ تحلیل اثربخشی این رویکرد حاکی از آن است که توان مهار جرایم تروریستی را نداشته است.^۳ دو سال پس از آغاز ریاست‌جمهوری «عبدالفتاح السیسی»، مصر شاهد الگوهای درهم تنیده‌ای از جرایم تروریستی شد که از حیث اهمیت و سطح تهدیدی که برای امنیت ملی ایجاد می‌کنند، متفاوت است؛ الگوی اول جرم تروریستی داعش در کشورهای همسایه، اعم از شام و لیبی است. الگوی دوم، موج جنگجویان بازگشتی است که در سال‌های گذشته یا برای پیوستن به درگیری در سوریه یا برای پیوستن به داعش در لیبی، آنجا را ترک کردند. الگوی سوم جرم تروریستی داخلی است که از سوی سازمان‌های تروریستی محلی در سرزمین اصلی و شمال سینا ارتکاب می‌یابد.

با این همه، مصر با اتخاذ رویکردی جامع برای مقابله با پدیده جرایم تروریستی، اثربخشی سازوکارهای بین‌المللی را تقویت کرد؛ البته این

جرایم تروریستی و افراط‌گرایی خشونت‌آمیز بود؛ اگرچه اکثر حملات در شمال سینا متمرکز شده بودند، اما برخی از حوادث مهم در شرق نیل (دلتای بین قاهره و شهر اسماعیلیه کانال سوئز) رخ داده است؛

https://www.iemed.org/publication/counter-terrorism-policies-in-egypt-effectiveness-and-challenges/

^۳ اذعان می‌گردد ضعف نهادهای دولتی در کنترل مرزهای مصر و برقراری امنیت و نظم در خیابان‌ها و افزایش فعالیت گروه‌های تروریستی نظیر گروه‌های سلفی موجب شد تا فضای امنیتی مصر با وجود چنین تهدیدهایی دچار پیچیدگی‌هایی شود.

^۱ بر اساس شاخص جهانی تروریسم در سال ۲۰۲۰، منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (Middle East and North Africa (MENA)) برای دومین سال متوالی بیشترین کاهش مرگ و میر ناشی از جرایم تروریستی را به ثبت رسانده است که این میزان مرگ و میر از سال ۲۰۱۶ به میزان ۸۷ درصد کاهش یافته است که کمترین میزان ثبت شده است؛

- Institute for Economics and Peace, Global Terrorism Index 2020: Measuring the Impact of Terrorism, Sydney, November 2020, p. 4.01

^۲ مطابق گزارش سالانه تروریسم جهانی در سال ۲۰۱۴، مصر پس از برکناری دولت منتخب در ۳ ژوئیه ۲۰۱۳ شاهد افزایش

بر این اساس، رویکردهای حقوقی دولت مصر وفق ساختار قانون‌گذاری در قبال جرایم تروریستی^۳ در ذیل قابل ملاحظه است^۴:

الف- عدم تفکیک یا تمایز بین جرم تروریستی فیزیکی و تحریک افکار یا گفتمان افراطی منجر به جرایم تروریستی.

ب- تقویت همکاری بین‌المللی برای تضعیف توانایی سازمان‌های تروریستی برای استخدام عناصر تروریستی جدید، از جمله جنگجویان تروریست خارجی، به ویژه از جوانان، به واسطه پیشگیری از استفاده سازمان‌های تروریستی و حامیان آنها از

کنوانسیون‌های بین‌المللی با هر تدبیر و مصلحتی نموده است. این در حالی است که سیاست جنایی تقنینی جرم‌انگاری و کیفرگذاری جرایم تروریستی معاصر و مصادیق وابسته در چارچوب عناوین مجرمانه محاربه و افساد فی الارض قابل ملاحظه است، اما سیاست جنایی قضایی در این خصوص با توجه به توسیع اطلاق مفهومی و مصادیق، قانون‌گذار برای جرم محاربه و نیز اشتراك مفهومی میان جرایم تروریستی و محاربه، شکاف قانون‌گذاری را تا حدود قابل توجهی مرتفع ساخته است. افزون بر این، قانون‌گذار ایران طی سال‌های متمادی با وجود تولید و تأسیس عناوینی نظیر محاربه، افساد فی الارض و حتی بغی در ساختار نظام تقنینی کیفری، نتوانست خلاء قانونی را در مقابله و پیشگیری از جرایم تروریستی معاصر فراهم آورد. این در حالی است که قانون‌گذار محاربه را به مثابه مصادیقی از جرایم تروریستی اطلاق کرد، اما با توجه به تنوع و پیچیدگی این جرم دهشتناک، و حتی سازمان‌یافتگی و فراملی بودن آن، ضرورت بازنگری مقرره‌های قانونی و اتخاذ سیاستی نوین در زمینه جرم‌انگاری جرایم تروریستی را بیش از پیش آشکار می‌سازد و قانون‌گذار باید با ادراک این مهم، مقرره‌های کارآمد را مورد تصویب قرار دهد. البته سازوکارهای گوناگونی در قبال جرایم تروریستی معاصر طی ادوار گذشته مصوب شده است که به دلیل توسعه و فزاینده کاربرد ابزارها و تنوع آن‌ها، نحوه ارتکاب نیز دچار تحول قابل ملاحظه‌ای شده است که روزآمدی و کاربرد مقررات را محو می‌کند. بنابراین، تنوع و پیچیدگی جرایم تروریستی، ضرورت بازنگری در مقررات مصوب را آشکار ساخته و مقتضی است تا قانون‌گذار با ادراکی متناسب نسبت به تصویب، اصلاح یا تکمیل مقررات موجود و کارآمدی آن‌ها در ابعاد و سطوح مختلف مبادرت ورزد.

^۳<https://www.state.gov/reports/country-reports-on-terrorism-2021/egypt>

مسأله نه تنها به رویارویی امنیتی محدود نمی‌شود، بلکه شامل حوزه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، فرهنگی و نظامی به‌عنوان محرک اصلی ارتکاب جرایم تروریستی است (Abozaid, 2022: 89-91). بر این اساس می‌توان به بیانیه مطبوعاتی مشترک اتحادیه اروپا و مصر پس از بیست و یکمین نشست کمیته هماهنگی مجمع جهانی مبارزه با تروریسم^۱ در چهارم می ۲۰۲۳ اشاره داشت. در این نشست در این نشست، رؤسای مشترک مصر و اتحادیه اروپا چشم‌انداز خود را برای جهت‌گیری راهبردی و اهداف مجمع جهانی مبارزه با تروریسم در دوره تصدی خود (۲۰۲۳-۲۰۲۵) ارائه کردند.^۲

^۱ مجمع جهانی مبارزه با تروریسم (Global Counterterrorism Forum "GCTF") در سال ۲۰۱۱ توسط ۳۰ عضو به‌عنوان یک سکوی دیجیتالی غیررسمی، غیرسیاسی و چندجانبه ضد جرایم تروریستی برای تقویت سازوکارهای بین‌المللی در رویکرد راهبردی و بلندمدت برای مقابله با جرایم تروریستی و افراط‌گرایی خشونت‌آمیز که منجر به جرایم تروریستی می‌شود، تأسیس شد. از آن زمان به تهدیدهای جدید و نوظهور از طریق توسعه ابزارهای عملی برای سیاست‌گذاران پاسخ داده است. این مجمع با شرکای خود در سراسر جهان برای شناسایی نیازهای حیاتی غیرنظامیان ضد جرایم تروریستی و بسیج تخصص و منابع لازم برای حمایت از ظرفیت‌سازی همکاری می‌کند. مجمع جهانی مبارزه با تروریسم از نزدیک با پیمان هماهنگی جهانی سازمان ملل متحد همکاری می‌کند. ابزارها و اسناد سیاستی مجمع جهانی مبارزه با تروریسم به‌طور گسترده توسط سازمان ملل متحد و فراتر از آن مورد استفاده قرار گرفته است. آنها همچنین اساس قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل متحد در مورد مبارزه با جرایم تروریستی را تشکیل داده‌اند؛

<https://www.thegctf.org/>

^۲https://www.eeas.europa.eu/eeas/counter-terrorism-joint-eu-egypt-press-release-following-21st-global-counterterrorism-forum_en

^۳ لازم به ذکر است که چارچوب رویکرد حقوقی حاکم بر سیاست جنایی نظام قانون‌گذاری ایران در قبال جرایم تروریستی، وفق یافته‌های فقهی نظیر عناوین نظیر محاربه و افساد فی الارض، مبادرت به مقابله و پیشگیری نموده است. بنابراین، این نوع نگارش قانون ضمن عدم توجه به مفاد مقرره‌های قانون مصوب، مبین تشتت و دوگانگی قانون‌گذار است. از این منظر به نظر می‌رسد با توجه به عدم شناسایی و ادراک صحیح و اصولی نسبت به موازین و اسناد بین‌المللی در قبال جرایم تروریستی معاصر، قانون‌گذار را مجبور به کلی‌نگری در خصوص الحاق به

در هر حال، این پژوهش، از روش توصیفی-تحلیلی و کتابخانه‌ای برای سنجش مقرره‌ها و گفتمان‌های ناظر به نحوه پاسخ‌گذاری کیفری به جرایم تروریستی در چارچوب مقررات مصوب جمهوری عربی مصر بهره می‌گیرد. از اینرو، نگارنده در این مقاله سعی بر آن دارد تا ضمن مذاقه در ظرفیت قلمرو حقوقی معاهده‌های بین‌المللی ضد جرایم تروریستی و مطالعه رویکردهای متخذه دولت مصر، راجع به نحوه پاسخ‌گذاری‌های کیفری در سطوح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی مصر در فرایند پاسخ، از منابع و مقررات مصوب بهره‌گیری نموده است. بنابراین، نگارنده با بهره‌گیری از ظرفیت حقوقی مقرر در نظام قانون‌گذاری مصر درصدد است تا نسبت به این پرسش که «نظام قانون‌گذاری مصر در پاسخ کیفری به جرایم تروریستی از ظرفیت مطلوب و مؤثری برخوردار است؟» پاسخ دهد و سپس با نتایج حاصل از یافته‌های پژوهش مبادرت به ارائه پیشنهادی کاربردی در سطوح بنیادین، پیشگیرانه و امنیتی نماید.

۲ ظرفیت قانون‌گذاری مصر وفق اسناد و معاهده‌های بین‌المللی ضد جرایم تروریستی؛ از جرم‌انگاری‌ها تا تعهدها

جرایم تروریستی طی دهه‌های اخیر مورد توجه ویژه سازمان‌های بین‌المللی و دولت‌های عضو قرار گرفت و با پذیرش مجموعه‌ای از اسناد و معاهده‌های بین‌المللی و حتی منطقه‌ای در نیمه دوم قرن بیستم، در قبال انواع خاص جرایم تروریستی و تعهد دولت‌ها نظیر مصر، واکنش نشان داد. این پدیده، با توجه به شرایط کنونی جامعه بین‌المللی، ضمن ایجاد توسعه فزاینده در قلمرو حاکمیت، دولت‌هایی هم‌چون جمهوری عربی مصر به عنوان یک جرم سازمان‌یافته، درصدد همکاری و مشارکت فعال با

وسایل ارتباطی نوین و وب‌گاه‌های شبکه‌های اجتماعی برای گسترش افکار افراطی.

ج- مقابله با پیوندهای موجود بین سازمان‌های تروریستی و گروه‌های جنایی سازمان‌یافته فرامرزی، اعم از اینکه درگیر قاچاق مواد مخدر، انسان یا اسلحه هستند، که یکی از عناصر اصلی افزایش اثربخشی سازوکارهای مقابله‌ای است ظرفیت‌سازی نهادهای آن در صورت لزوم برای رفع شکافی که گروه‌های جنایی سازمان‌یافته و سازمان‌های تروریستی از آن به نفع خود بهره‌برداری می‌کنند.

د- اجرای سازوکارهای مؤثر برای مقابله با اقدام‌های نوآورانه تأمین مالی جرایم تروریستی، به منظور همگام شدن با توسعه کیفی رخ داده در این زمینه، با توجه به مشاهده اخیر استفاده روزافزون از سازمان‌های تروریستی برای استفاده از بودجه‌های کشتار جمعی و تأمین مالی جرایم تروریستی آن.

با این همه، مصر ضمن اتخاذ رویکردی جامع در قبال جرایم تروریستی، مبادرت به تنظیم برنامه‌های متعددی برای افزایش آگاهی و ظرفیت‌سازی، طرح‌های توسعه و فعالیتهای مرتبط از طریق وزارتخانه‌ها، شوراهای تخصصی و طیف متنوعی از سازوکارها کرد. به‌علاوه، باید تأکید داشت مصر در فرایند تصویب مقررات مبارزه با جرایم تروریستی مصر با پذیرش اسناد بین‌المللی موجود در چارچوب سازمان ملل متحد اعم از قطعنامه‌ها و اسناد و معاهده‌های بین‌المللی و در راستای راهبرد جهانی مبارزه با تروریسم ملل متحد، با هدف مبارزه مؤثر و جامع با جرایم تروریستی گام در این عرصه جهانی گذاشته است. بر این اساس، ابعاد متنوع مقررات مصوب در نظام قانون‌گذاری مصر برای تقویت ابزارهای مقابله با آخرین فنون ارتکاب جرایم تروریستی طراحی شده اند. به‌علاوه، مصر سازوکارهایی را مقرر کرد که مطابق آن، در چارچوب مقررات حاکم، تدابیر ویژه‌ای برای افزودن تروریست‌ها و نهادهای تروریستی به لیست‌های تحریمی، انسداد و مدیریت دارایی‌های آنها، اتخاذ شدند.

همکاری در سطح جامعه بین‌المللی ضمن ترکیب با دیگر سازوکارها، جهانی بوده و ظرفیت آنها باید روزآمد شوند. در واقع برای پاسخ به جرایم تروریستی در قلمرو حاکمیتی مصر، ضرورت اتخاذ یک رویکرد گسترده امری انکارناپذیر است؛ زیرا اطلاعات و اجرای قانون صرفاً بخشی از مجموعه‌ای از سازوکارهای ضد تروریستی هستند. بر این اساس، اسناد و معاهده‌های بین‌المللی ضد تروریستی، جرم‌انگاری برخی از رفتارهای تحت نظم خود را الزامی کرده‌اند که وفق ساختار سیاسی، حقوقی و امنیتی دولت مصر حسب اقتضات زمانی و مکانی بدان‌ها ملحق شده است. این جرائم در پنج طبقه شامل، «جرائم مرتبط با هوابرد غیر نظامی»، «جرائم مبتنی بر جایگاه و مقام بزه‌دیده»،^۱ «جرائم مرتبط با مواد خطرناک»، «جرائم مرتبط با کشتی‌ها، سکوه‌های ثابت و تأسیسات بندری، و «جرائم مرتبط با تأمین مالی جرایم تروریستی» تقسیم می‌شوند.

وظیفه دولت مصر به‌عنوان عضو کنوانسیون بین‌المللی راجع به سرکوب تأمین مالی تروریسم از نظر جرم تأمین مالی فعالیت‌های تعریف‌شده در کنوانسیون‌ها فهرستی، در پیوست جدا از تصویب آن‌هاست. البته این موضوع به دولت‌هایی که طرف یکی از کنوانسیون‌ها یا چند کنوانسیون فهرست‌شده نیستند، اجازه می‌دهد تا اقدام‌هایی را به عمل آورند که چارچوب تعهدات‌شان به موجب کنوانسیون ۱۹۹۹ را از نظر تأمین مالی فعالیت‌هایی محدود می‌کند که به وسیله هر معاهده تصویب نشده، ممنوع شده‌اند (قریبی، طباطبایی و کیوان حسینی، ۱۴۰۱: ص ۷۴۲-۷۳۹).^۲ البته در تأمین مالی جرایم تروریستی تهیه یا جمع‌آوری وجوه یا اموال جهت ارائه به افراد تروریست یا سازمان‌های

حملات تروریستی کاملاً از کار افتاده اند و کسانی که در معرض اختلال استرس پس از سانحه قرار گرفته‌اند. همچنین از اعضای خانواده شهدا برای به دست آوردن فرصت‌های شغلی مناسب با توجه به صلاحیت‌هایشان از جمله راه‌اندازی طرح‌های کوچک با همکاری دستگاه‌های ذیصلاح دولتی حمایت می‌کند.

^۲. Article 2 (2).

یکدیگر در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی هستند. وجود این پدیده دهشتناک، تحولات حقوقی بسیار گسترده‌ای برای تصویب مقررات کنشی در سطوح ملی و بین‌المللی را فراهم نموده است؛ چرا که دولت‌هایی نظیر مصر در رویارویی با چنین وضعیتی درصدد تنظیم مقرراتی در سطوح ملی نمودند و با همکاری‌های فراگیر مبادرت به تدوین و وضع اسناد متعددی در این زمینه داشته‌اند. لازم به ذکر است که از زمان انقلاب ۳۰ ژوئن ۲۰۱۳، مصر به اجرای یک رویکرد جامع و کل‌نگر برای رسیدگی به ابعاد گوناگون چالش‌های مرتبط با جرایم تروریستی، ادامه داده است.

با توجه به حدوث چندین حادثه تروریستی در اقصی نقاط جهان، نشان داد که ارتباط مواضع مصر در قبال ماهیت جرایم تروریستی به مثابه یک پدیده فرامرزی جهانی است که با مجموعه گسترده و پیچیده‌ای از عوامل محرک مشخص می‌شود و نمی‌توان آن را به مذهب، فرهنگ یا فرهنگ خاصی نسبت داد. بنابراین، به‌رغم ضرورت تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای مقابله با چالش‌های جدی ناشی از جرایم تروریستی در کلیه اشکال و مظاهر آن و رسیدگی به علل ریشه‌ای آن به شیوه‌ای جامع، مصر بر تعهد خود برای ادامه تعامل مؤثر خود در سطوح منطقه‌ای و بین‌المللی با هدف شکست تروریسم در کل جغرافیای ارتكابی، صرف‌نظر از عاملان آن یا توجیهات و انگیزه‌های آنها، تأکید می‌کند.

جرایم تروریستی به‌عنوان تهدیدی مشترک برای همه دولت‌ها مانند مصر، افزایش همکاری‌ها و هماهنگی‌ها را می‌طلبد که می‌تواند نقش مؤثری در قبال آن داشته باشد. از اینرو، سازوکارهای گوناگون

^۱ مصر به شدت متعهد به حمایت از حقوق بزه‌دیدگان ناشی از جرایم تروریستی، در چارچوب رویکرد کل‌نگر خود برای مبارزه با این نوع از جرایم و پیامدهای آن است. شورای ملی رسیدگی به خانواده‌های شهدا و مجروحان به موجب فرمان شماره ۱۴۸۵ نخست وزیری در سال ۲۰۱۱ تأسیس شد. شهدا و مجروحان از جمله خدمات رایگان بهداشتی، مشاوره و توان‌بخشی روانی به خانواده شهدا و فرزندان آنان به ویژه کسانی که در نتیجه

قرار داده است، جایی که دیپلماسی مصر تلاش‌های خود را هم از طریق مشارکت فعال خود در مجامع گوناگون منطقه‌ای و بین‌المللی و هم در چارچوب تعاملات خود با تروریست‌های خارجی تشدید کرده است. مصر رویکرد همه‌جانبه و ابزارهای متنوع خود را در زمینه مبارزه با جرایم تروریستی و افراط‌گرایی استوار ساخته است (Berger, 2024: 643-644)؛ بر این اساس، ضمن لزوم مقابله همه‌جانبه با کلیه سازمان‌های تروریستی بدون استثنا به‌عنوان تهدیدی مشترک برای صلح و امنیت ملی، بین‌المللی و حتی منطقه‌ای، بر اهمیت تلاش‌های مشترک ملی و بین‌المللی برای کاهش و مقابله با جرایم تروریستی و پاسخگویی کشورهای حامی آن و انسداد منابع مالی و فکری آن، با دستیابی به تعریف مورد توافق بین‌المللی از جرایم تروریستی تأکید دارد.

۳٫۱ پاسخ‌گذاری ملی؛ شناسایی الزامات حقوقی پاسخ‌ها

قانون‌گذاران مصری مجموعه یکپارچه‌ای از مقررات ملی را در راستای تعهد قانون اساسی برای مبارزه با تروریسم، مطابق با تعهدات منطقه‌ای و بین‌المللی و راهبرد جهانی مبارزه با تروریسم سازمان ملل، با هدف مبارزه با جرایم تروریستی به شیوه‌ای مؤثر، اتخاذ کرده‌اند. بنابراین، چارچوب سیاست‌گذاری مصر در مقررات ملی سیاست‌هایی است که با هدف تضعیف گروه‌های تروریستی، دستگیری تروریست‌ها از طریق حفظ سطح پلیس، جمع‌آوری اطلاعات و محاکمه آنها و پاسخگویی آنها برای اقدام‌های خود وفق مقررات ملی اتخاذ می‌شود؛ البته این امر مشتمل بر رویارویی مستقیم نظامی با گروه‌های تروریستی است. از اینرو، می‌توان اظهار داشت مصر دو دسته از سیاست‌ها را اتخاذ می‌کند؛ هدف مجموعه اول، ارائه یک چارچوب قانونی است که سازوکارهای ضد جرایم تروریستی اتخاذ شده را قانونی می‌کند که در پرتو ماده ۲۳۷ «قانون اساسی

تروریستی می‌تواند با منشأ قانونی و کمک‌های مردمی باشد. بنابراین، مقصد تأمین مالی است و نه منشأ آن و سهل‌گیری در منشأ به همراه کنترل مقصد (و نه صرف کنکاش در قصد شهروندان) می‌تواند برنامه‌ای برای پشتیبانی از تأمین مالی جمعی در جامعه برای بارور ساختن ایده‌ها همراه با مهار تأمین مالی جرایم تروریستی باشد (عسگری مروت، عالی‌پور، مهرنوش و بهرامی‌گرو، ۱۳۹۹: ص ۱۲۹).

بنابراین، اسناد و معاهده‌های ضد جرایم تروریستی سازمان ملل متحد سعی دارند با توسعه مبنا و اساس صلاحیت قضایی دولت‌ها علی‌الخصوص دولت مصر در مورد جرایم تروریستی این چالش‌ها را مرتفع نمایند، از جمله در جایی که رابطه‌ای میان مجرم و کشور دستگیر کننده او وجود ندارد، مگر حضور محض مجرم فراری در قلمرو سرزمینی که وی را دستگیر می‌کند (Roele, 2022, p: 281-282).

با این همه، تعهدات معاهده و قواعد حقوق بین‌المللی عرفی همکاری را بدون نیاز به آن تسهیل می‌کند و به دولت‌ها به‌ویژه دولت مصر اجازه می‌دهد در قبال جرایم تروریستی واکنش نشان دهند. از اینرو، تقویت همکاری‌های بین‌المللی ضد تروریستی میان دولت‌ها به منظور ایجاد پاسخ‌های مناسب و مشروع به تهدیدهای ناشی از جرایم تروریستی امری مهم و ضروری است. همکاری و همکاری چندجانبه بین‌المللی در این فرایند این امکان را فراهم می‌کند تا مصر در شبکه‌های از روابط همکاری در جامعه بین‌المللی پاسخ‌های مؤثری را به چنین جرایم دهشتناکی دهند.

۳ پاسخ‌گذاری‌های کیفی

طی دهه اخیر جرایم تروریستی دولتی و غیردولتی در مصر به‌نحو چشمگیری در حال افزایش بود. از اینرو، مصر موضوع مبارزه با جرایم تروریستی و افراط‌گرایی را افزون بر اولویت در نظام قانون‌گذاری، به‌عنوان یکی از اولویت‌های سیاست خارجی خود

از امنیت ملی نیست، بلکه هدف آن حفاظت از یکی از اصول اساسی حقوق بشر یعنی حق زندگی در مبارزه همه‌جانبه با جرایم تروریستی است (Abraham, 2023: 106-108). با شروع تعهد قانون اساسی به مبارزه با جرایم تروریستی، قانون‌گذار چارچوبی از مقررات ملی را وضع کرده است که با تعهدات منطقه‌ای و بین‌المللی مصر در قبال جرایم تروریستی و همچنین راهبرد سازمان ملل متحد برای مبارزه مؤثر با جرایم تروریستی در کلیه ابعاد آن همسو است؛ زیرا هدف این مقررات تقویت رویکردهای نوآورانه در قبال جرایم تروریستی است (Abozaid, 2020: 4-5).

قانون شماره ۹۴ سال ۲۰۱۵ برای مبارزه با تروریسم^۴، قانون جامع مبارزه با جرایم تروریستی و تأمین مالی آنها از دو منظر موضوعی و رویه‌ای و رسیدگی به محورهای لازم برای پاسخگویی قانونی به جرایم تروریستی با اقدام‌های مؤثر، تصویب شد. در چارچوب مفاد این قانون، تعریف جامعی از گروه تروریستی^۵، تروریست^۶ و جرایم تروریستی^۷ و همچنین مجازات ارتکاب جنایت تروریستی یا

چنین جنایتی در چارچوب یک سرمایه‌گذاری مشترک جنایی همکاری کند، یا فرماندهی، رهبری، مدیریت کند. جرم تروریستی، هر گونه جرم مقرر در این قانون و هر جنایت یا جنایتی که با استفاده از ابزار تروریستی یا به منظور دستیابی به یا انجام یک جرم تروریستی، دعوت به ارتکاب هر یک از موارد فوق یا تهدید به ارتکاب چنین جرمی انجام شود. این در حالی است که در چارچوب ماده ۲ از قانون شماره ۹۴ سال ۲۰۱۵ برای مبارزه با جرایم تروریستی، عمل تروریستی به هرگونه استفاده از زور، خشونت، تهدید یا ارباب در داخل یا خارج از کشور به منظور برهم زدن نظم عمومی یا به خطر انداختن امنیت، منافع یا امنیت جامعه اطلاق می‌شود. آسیب رساندن به افراد و ایجاد وحشت در آنها؛ به خطر انداختن جان، آزادی، حقوق عمومی یا خصوصی یا امنیت یا سایر آزادی‌ها و حقوقی که قانون اساسی و قانون تضمین کرده است. به وحدت ملی، صلح اجتماعی یا امنیت ملی لطمه می‌زند یا به محیط زیست، منابع طبیعی، آثار باستانی، پول، ساختمان‌ها یا اموال عمومی یا خصوصی آسیب می‌رساند یا آنها را تصرف یا تصرف می‌کند. مقامات دولتی، آژانس‌ها یا نهادهای قضایی، ادارات دولتی یا واحدهای محلی، عبادتگاه‌ها، بیمارستان‌ها، مؤسسات، موسسات، نمایندگی‌های دیپلماتیک و کنسولی، یا سازمان‌ها و

مصر، مصوب ۲۰۱۴» این امر قابل ملاحظه است.^۱ مجموعه دوم از سیاست‌ها، هدف قرار دادن تروریست‌ها در شمال سینا و سرزمین اصلی است؛ در شمال سینا، دولت ضمن اعلام وضعیت فوق‌العاده، برای آغاز عملیات نظامی گسترده علیه تروریست‌ها، به چارچوب سیاست قانونی حاکم در مقررات موضوعه تأکید داشت.^۲

مبارزه با جرایم تروریستی یک تعهد قانون اساسی (ر.ک: باکویی‌کتریمی، تقی‌زاده و نجات‌خواه، ۱۴۰۰: ۴۹) تلقی می‌شود؛ زیرا ماده ۲۳۷ قانون اساسی مصر با موضوع جنگ با جرایم تروریستی مقرر می‌دارد: «دولت متعهد به مبارزه با انواع و اشکال جرایم تروریستی و ردیابی منابع مالی آن در یک چارچوب زمانی خاص با توجه به تهدیدی که برای ملت و شهروندان وجود دارد، با تضمین حقوق و آزادی‌های عمومی است. این قانون مقررات و رویه‌های مبارزه با جرایم تروریستی و جبران عادلانه خسارات ناشی از آن را تنظیم می‌کند.»^۳ دولت مصر این دیدگاه را پذیرفته است که مبارزه با جرایم تروریستی دیگر وظیفه‌ای بر دوش آن برای حفاظت

^۱ این قانون مقررات و رویه‌های مبارزه با تروریسم را تنظیم می‌کند و برای خسارات شدید ناشی از آن و به دلیل آن جبران منصفانه ارائه می‌کند.

^۲ https://www.iemed.org/publication/counter-terrorism-policies-in-egypt-effectiveness-and-challenges/#_ftn68

^۳ <https://sschr.gov.eg/en/the-egyptian-constitution/>

^۴ Egyptian Anti-Terrorism Law No. 94 of 2015; <https://menarights.org/sites/default/files/2016-11/EGY%20>

^۵ گروه تروریستی، هر گروه، انجمن، ارگان، سازمان یا باند متشکل از حداقل سه نفر یا هر نهادی که چنین وضعیتی برای آن ثابت شده باشد، صرف نظر از شکل قانونی یا واقعی آن، در داخل یا خارج از کشور و صرف نظر از ملیت آن. یا ملیت اعضای آن، که هدف آن ارتکاب یک یا چند جنایت تروریستی است یا جرایم تروریستی یکی از ابزارهای مورد استفاده برای دستیابی یا اجرای اهداف مجرمانه آن است.

^۶ تروریست، هر شخص حقیقی که مرتکب، اقدام به ارتکاب، تحریک، تهدید یا برنامه ریزی یک جنایت تروریستی در داخل یا خارج از کشور به هر وسیله، حتی اگر به صورت انفرادی، در

علاوه بر احکام اولیه در جرایم تروریستی است. این‌ها مشتمل بر کنترل انسداد وجوه و گزارش ممنوعیت هزینه کردن یا مدیریت آنها یا ممنوعیت آنها از سفر با ظرفیت ذخیره بود (Alzubairi, 2019: 227-229).

قانون شماره ۸ سال ۲۰۱۵ در مورد سازماندهی فهرست سازمان های تروریستی و تروریستی با هدف محاصره جرایم تروریستی و انسداد و محو منابع آن با تهیه فهرستی از اسامی عناصر، نهادها و گروه ها مصوب شد.^۴ وفق این قانون، دو لیست مشتمل بر اسامی نهادهای تروریستی و نام تروریست‌ها از سوی دادستان عمومی تهیه شود. بر این اساس، درخواست‌های ثبت‌نام باید توسط دادستان کل به حوزه دادگاه مربوطه همراه با اسناد، تحقیقات یا اطلاعات حمایت کننده از درخواست ارائه شود. چنین وابستگی صرف به اطلاعات و اسناد تقریباً مشابه رویکرد اتخاذ شده در رژیم تحریم های ضد تروریستی سازمان ملل متحد است (ر.ک: کهندانی و رضوی فرد، ۱۳۹۹: ۱۷۸-۱۷۹). البته مطابق مفاد مقرر در قطعنامه ۱۷۳۵ (۲۰۰۶) شورای امنیت ملل متحد، هنگام پیشنهاد نام به کمیته تحریم‌ها برای گنجاندن در فهرست آن، دولت‌ها هم‌چون مصر باید علاوه بر اسنادی که این اطلاعات را تأیید می‌کند، اطلاعات مشخصی را ارائه دهند که ادعاهای خود را در مورد آن فرد یا نهاد پشتیبانی کند.^۵ در ضمن، این قانون وفق کنوانسیون بین‌المللی راجع به سرکوب تأمین مالی جرایم تروریستی و

تحریک آن با همان مجازات تعیین شده برای خود جنایت ارائه شده است^۱، حتی اگر تحریک منجر به جرم نشده باشد.^۲ این قانون، مجازات‌هایی را که اشخاص حقیقی و حقوقی ممکن است در صورت محکوم شدن به ترویج، تأمین مالی یا کمک به تروریسم محکوم شوند، افزایش می‌دهد. همچنین قوانین رویه‌ای جدیدی را برای پرونده‌های تروریسم، نظیر بازجویی از افرادی که متهم به چنین جنایاتی هستند، تعیین می‌کند. علاوه بر این، دادگاه‌های ویژه‌ای برای رسیدگی به پرونده‌هایی که موضوع آن ارتکاب جرایم تروریستی است، ایجاد می‌کند (1: Gulatsi, 2024).

این قانون هم‌چنین ترویج ارتکاب جرایم تروریستی، ایدئولوژی و عقایدی را که خواستار استفاده از خشونت هستند جرم‌انگاری کرده و به صراحت به چالش جرایم تروریستی دیجیتالی مطابق با تحولات اخیر پرداخته است. به‌علاوه، این قانون با پدیده ترک وطن تروریست‌ها برای مبارزه در کنار گروه‌های تروریستی مقابله کرد و دامنه جرم را به منظور تسهیل در جذب، همکاری یا عبور افراد دیگر از خارج از کشور به منظور پیوستن به گروه‌های تروریستی، مطابق با امنیت سازمان ملل متحد گسترش داد.^۳

افزون بر این، قانون‌گذار مصر با در نظر گرفتن اتخاذ تدابیر پیشگیرانه با هدف رسیدگی به خطر بازگشت محکوم به فعالیت مجرمانه، تعدادی احکام تکمیلی را تعیین کرد که دادگاه مجاز به صدور آن

است تا تعریف جرایم تروریستی را به اعمال و جرایمی که لزوماً مرتبط با آن‌ها نیستند تعمیم دهند.

^۲<https://www.cbe.org.eg/-/media/project/cbe/page-content/rich-text/aml-and-cft/laws/anti-terrorism-law.pdf>

^۳<https://verfassungsblog.de/anti-terror-legislation-and-property-rights-in-egypt/>

^۴ <https://www.alkarama.org/en/documents/law-no-8-2015-terrorist-entities>

^۵<https://sanctionsplatform.ohchr.org/rec-ord/15431?ln=en>

نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی در مصر را از انجام کار یا انجام همه یا اعمال خود باز می‌دارد یا مانع می‌شود. برخی از فعالیت های آنها، یا مقاومت در برابر آنها یا ناتوانی در اجرای هر یک از احکام قانون اساسی، قوانین یا مقررات. عمل تروریستی نیز به هر رفتاری اطلاق می‌شود که به قصد دستیابی، آماده‌سازی یا تحریک یکی از اهداف مندرج در بند اول این ماده ارتکاب یابد. لازم به‌کر است اتکای سازمان‌یافته به مفاهیم مبهم و تعاریف گسترده در تعریف جرایم تروریستی به‌عنوان یکی از کاستی‌های عمده راهبردهای مبارزه با جرایم تروریستی در مصر، قابل ملاحظه است. مفاهیمی مانند «وحدت ملی»، «امنیت دولتی»، «ثبات»، «نظم عمومی» و «امنیت جامعه» که این امکان را داده

زمینه های عملیات مخابراتی درباره کارگروه مالی گروه ویژه اقدام مالی^۶ تصویب و اصلاح و همگام شد. البته سازمان تنظیم مقررات مالی مصر مصوبه شماره ۲۰۲۱/۲ را با عنوان «ضد پولشویی و تأمین مالی تروریسم»^۷ به عنوان ادامه قانون شماره ۸۰ مبارزه با پولشویی سال ۲۰۰۲ اجرا کرد.^۸ این در حالی است که در چارچوب بررسی دوره ای مقررات مبارزه با جرایم تروریستی به منظور به روزآمدسازی آنها وفق روندهای مرتبط در حال ظهور، چندین ماده در قانون شماره ۸۰ سال ۲۰۰۲ راجع به مبارزه با پولشویی طی سال ۲۰۲۰ مطابق با قانون شماره ۱۷ سال ۲۰۲۰ اصلاح شد.^۹

در ۲۴ سپتامبر سال ۲۰۲۰، رئیس جمهور مصر، بانک مرکزی مصر و قانون بخش پولی شماره ۱۹۴، را برای ایجاد سازوکارهای مبارزه با جرایم تروریستی، تأمین مالی و پولشویی تصویب کرد که به طور کامل

استانداردهای بین‌المللی در زمینه پولشویی^۱ و تأمین مالی جرایم تروریستی، جرم‌انگاری را پیش‌بینی کرده است، که در آن قانون، نهاد تروریستی، شخص تروریست، تأمین مالی جرایم تروریستی، وجوه، انجماد وجوه را تعریف می‌کند.^۲

طی سال ۲۰۲۰، برخی از مقررات قانون شماره ۸ سال ۲۰۱۵ درخصوص نهادهای تروریستی اصلاح شد و قانونگذار مصر نیز تضمین کرد که مفاد این قانون با استانداردهای بین‌المللی مطابقت دارد. بنابراین، با توجه به تمایل دولت برای در نظر گرفتن ملاحظات عملی ناشی از اجرای مفاد قانون مبارزه با تروریسم در چارچوب قانون شماره ۹۴ سال ۲۰۱۵، قانون شماره ۱۵ سال ۲۰۲۰ در مورد اصلاحیه قانون مبارزه با تروریسم را مورد تصویب قرار داد.^۳

با توجه به اهمیت انسداد و محو منابع جرایم تروریستی و مبارزه با منابع مالی آن، قانون شماره ۸۰ مبارزه با پولشویی سال ۲۰۰۲^۴ با قانون شماره ۳۶ سال ۲۰۱۴^۵ جهت با پیشرفت های سریع در

Business/Laws-and-Regulations/Publishing/Images/Pages/FinancialLaws/19Anti-MoneyRegulations.pdf

^۵ Presidential Decree-Law No. 36/2014 Amending Some Provisions of the Anti-Money Laundering Law Promulgated by Law No. 80 of the year 2002; <http://library.id.com.eg/bib/3206>

^۶ Financial Action Task Force "FATF"

^۷ Anti-Money Laundering and Terrorist Financing" Decree no. 2/2021 (the Decree); <https://www.tookitaki.com/blog/aml-regulations-egypt-tookitaki-solutions>

^۸ <https://www.citco.com/insights/egypt-adopts-anti-money-laundering-and-terrorist-financing-decree>

^۹ لازم به ذکر است، واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مصر، وفق قانون شماره ۸۰ سال ۲۰۰۲ و مطابق با فرمان شماره ۱۶۴ ریاست جمهوری در سال ۲۰۰۲ فعالیت می‌کند. احزاب گزارش در مورد هر عملیاتی که مشکوک است یا شامل پولشویی یا تأمین مالی تروریسم یا تلاش برای انجام چنین عملیاتی است.

^{۱۰} Egyptian Central Bank and Monetary Sector Law No. 194 of 2020; <https://www.cbe.org.eg/-/media/project/cbe/page-content/other-links/cbe-law-no-d-,194-of-2020.pdf>

۱ طی سال‌های اخیر پولشویی به عنوان یکی از منابع مهم تأمین مالی تروریسم در کانون توجه جامعه جهانی و نظام‌های حقوقی ملی قرار گرفته است. در این راستا، گروه ویژه اقدام مالی به منظور پیشگیری و مبارزه با پولشویی ضمن تشویق کشورها به جرم‌انگاری آن در حقوق داخلی، استانداردهای حداقلی را تنظیم و تبعیت از آنها را به دولت‌ها توصیه کرده است (جمال‌حاجیان، عبدالمهی و میرزایی، ۱۴۰۰: ۱۱۱).

^۲ <https://www.cbe.org.eg/-/media/project/cbe/page-content/rich-text/aml-and-cft/laws/antiterrorism-law-organizing-the-lists-of-terrorist-entities-arabic.pdf>

^۳ افزون بر این، قانون شماره ۹۴ سال ۲۰۱۵، مقررات رویه ای جدید را برای پرونده های تروریسم، از جمله بازجویی از افراد متهم به این جنایات، تعیین می‌کند. این در حالی که وفق این قانون، دادگاه‌های ویژه ای برای رسیدگی به پرونده‌های تروریسم تأسیس شد؛

- <https://blogs.loc.gov/law/2024/02/join-us-on-2-22-for-a-foreign-and-comparative-law-webinar-on-fighting-terrorism-through-laws-how-egyptian-courts-apply-laws-on-combating-terrorism-and-terrorist-financing/>

^۴ Egyptian Anti-Money Laundering Law No. 80 of 2002; <https://www.gafi.gov.eg/English/Starta->

های اصلی ریاست این کشور بر اتحادیه آفریقا در سال ۲۰۱۹ بود، با تکیه بر تلاش‌هایی که در این زمینه انجام داده است، قرار دارد. در این زمینه، «آژانس مشارکت برای توسعه مصر»^۴ با همکاری وزارتخانه‌های مربوطه، دوره‌های آموزشی متعددی را برای ساختارهای آفریقایی در زمینه‌های جرایم جنایات تروریستی، تأمین امنیت امکانات حیاتی از جمله دوره آموزشی نقش جرایم تروریستی و پیشگیری برگزار می‌کند. البته انتظار می‌رود تا «مرکز اتحادیه آفریقا برای بازسازی و توسعه پس از جنگ»^۵، در حمایت از تلاش‌های آفریقا برای مقابله با اختلافات و حل مشکلات آنها در مبارزه با ابعاد اشکال متنوع جرایم تروریستی مشارکت کند.^۶

به‌علاوه، «مرکز بین‌المللی قاهره برای حل منازعات، حفظ صلح و ایجاد صلح»^۷ یک کارگاه مجازی با موضوع «تروریسم در سایه همه‌گیر»^۸ طی سال ۲۰۲۰ برگزار کرد که بر ارزیابی پیامدهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی این بیماری

جایگزین قانون شماره ۸۸ سال ۲۰۰۳ شد. لازم به ذکر است قانون جدید نتیجه مذاکرات بین دولت مصر و صندوق بین‌المللی پول است.^۲ این قانون به دادستان کل کشور یا نماینده او جهت بازرسی مستقیم یا دسترسی به اطلاعات مربوط به تفتیش یا حسابداری یا سپرده‌ها، تراست‌ها یا انبارهای موضوع ماده ۱۴۰ این قانون یا معاملات مربوط به آن در صورت نیاز به افشای حقیقت در جرایم مقرر در این قانون مجوز می‌دهد. وفق ماده ۱۸۰ همچنین مقرر می‌دارد که مؤسسه بانک مرکزی باید در امور بانکی، مالی، پولی و حقوقی، سیستم‌های پرداخت و خدمات، فناوری، امنیت اطلاعات، مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی جرایم تروریستی مهارت‌های لازم را ایجاد کند.^۳

۳٫۲ پاسخ‌گذاری منطقه‌ای

مصر هم‌چنان در خط مقدم نقش مؤثر خود در حمایت از تلاش‌های آفریقایی در زمینه مبارزه با جرایم تروریستی و افراط‌گرایی، که یکی از اولویت

متمركز است. این مرکز به‌عنوان آژانس فنی تخصصی اتحادیه آفریقا برای اجرا، نظارت و ارزیابی برنامه‌ها و پروژه‌های مرکز اتحادیه آفریقا برای بازسازی و توسعه پس از جنگ در کشورهایی که از درگیری‌ها بیرون می‌آیند، خدمت خواهد کرد؛

<https://au.int/en/press-releases/20211229/launch-au-centre-post-conflict-reconstruction-and-development>

^۶ <https://www.cccpa-eg.org/news-details/330>

^۷ مرکز بین‌المللی قاهره برای حل و فصل منازعات، حفظ صلح و ایجاد صلح (Cairo International Center for Conflict Resolution, Peacekeeping and Peacebuilding)، که در سال ۱۹۹۴ توسط وزارت امور خارجه مصر تأسیس شد، و در ژوئن ۲۰۱۷ با فرمان نخست وزیر مجدداً طراحی شد، یک آژانس دولتی مصری در زمینه آموزش، ظرفیت‌سازی و تحقیق در زمینه های صلح و امنیت در آفریقا و خاورمیانه است. این مرکز دانشجویان منطقه‌ای قاهره برای حل منازعه و حفظ صلح در آفریقا (Cairo Regional Center for Conflict Resolution and Peacekeeping in Africa “CCCPA”) است؛

<https://www.cccpa-eg.org/history>

^۸ Terrorism in the Shadow of the Pandemic, 06 July 2020; <https://www.cccpa-eg.org/news-details/660>

^۱ Central Bank of Egypt The law No. 88 for the year 2003; <https://www.cbe.org.eg/-/media/project/cbe/page-content/rich-text/aml-and-cft/laws/executive-regulations-of-the-cbe-bankings-ector-and-money-law-english.pdf>

^۲ <https://sites.duke.edu/thefinreg-blog/2020/12/07/the-governance-of-egypts-central-bank-under-its-new-law/>

^۳ <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=fe521813-1f32-4caf-a04e-3c162c8397a2> Egyptian Agency of (آژانس مشارکت برای توسعه مصر) “EAPD” Partnership for Development) در ژوئیه ۲۰۱۴ توسط رئیس جمهور مصر به عنوان اولین مؤسسه همکاری جنوب-جنوب در مصر با هدف استفاده از مزیت‌های نسبی و تخصص فنی کشور به نفع جنوب به ویژه آفریقا و کشورهای مشترک المنافع کشورهای مستقل تأسیس شد؛

<https://eapd.gov.eg/en/about-eapd/about-eapd.html>

^۵ مرکز اتحادیه آفریقا برای بازسازی و توسعه پس از جنگ (African Union Centre for Post-conflict Reconstruction and Development “PCRD”) به طور رسمی در ۲۱ دسامبر ۲۰۲۱ در قاهره، مصر راه اندازی شد. مأموریت این مرکز بر ارائه پشتیبانی فنی برای اجرای چارچوب سیاست توسعه و بازسازی مرکز اتحادیه آفریقا پس از جنگ

به سرکوب بمب گذاری‌های تروریستی مصوب ۱۵ دسامبر ۱۹۹۷ و کنوانسیون بین‌المللی راجع به سرکوب تأمین مالی تروریسم مصوب ۹ دسامبر ۱۹۹۹، را به تصویب رساند.

البته مصر تعدادی موافقتنامه بین‌المللی دیگر در رابطه با مبارزه با پدیده جرایم تروریستی و رسیدگی به مسائل مربوط به این پدیده را نظیر کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها مصوب ۱۹۸۲، کنوانسیون ملل متحد در مورد حقوق کودک مصوب ۲۰۰۰ و کنوانسیون مبارزه با فساد سازمان ملل متحد مصوب ۲۰۰۳ تصویب کرده است. به‌علاوه، موافقتنامه‌های منطقه‌ای راجع به مبارزه با جرایم تروریستی که مصر نیز آنها را تصویب کرده که مشتمل بر کنوانسیون عربی در مورد مبارزه با تروریسم، ۲۲ آوریل ۱۹۹۸، کنوانسیون سازمان وحدت آفریقا در مورد پیشگیری و مبارزه با تروریسم ۱۴ ژوئیه ۱۹۹۹، کنوانسیون عربی در مورد مبارزه با پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم ۲۱ دسامبر ۲۰۱۰، کنوانسیون عربی برای مبارزه با جرایم فناوری اطلاعات، که در ۱۲ دسامبر ۲۰۱۰، معاهده مبارزه با تروریسم بین‌المللی سازمان کنگره اسلامی ۲۸ ژوئن ۱۹۹۲، و کنوانسیون ریاض در مورد همکاری قضایی، منعقد در چارچوب اتحادیه عرب ۴ آوریل ۱۹۸۳، است.

در سطح سازمان ملل متحد، مصر در دوران تصدی مصر به عنوان نماینده قاره آفریقا برای کرسی عضویت غیردائم شورای امنیت در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷، علاوه بر ریاست کمیته مبارزه با تروریسم شورای امنیت، تعدادی از موارد مهم را با موفقیت به تصویب رساند.

مصر همچنین به طور فعال در نشست‌های بین‌المللی راجع به مبارزه با جرایم تروریستی شرکت می‌کند که با مشارکت این کشور در هفته مبارزه با جرایم تروریستی سازمان ملل متحد که در ژوئن

همه‌گیر بر جرایم تروریستی متمرکز بود. از سوی دیگر، مصر در تلاش است تا نظام عربی مبارزه با جرایم تروریستی را از طریق مشارکت فعال خود در رویدادهای مرتبط سازماندهی شده توسط اتحادیه کشورهای عربی، از جمله نشست‌های دوره‌ای تیم کارشناسان عرب در مورد مسائل مبارزه با جرایم تروریستی و بحث و گفتگو در مورد تقویت کند.

۳٫۳ پاسخ‌گذاری بین‌المللی

مصر در خط مقدم کشورهای بود که نسبت به خطرات جرایم تروریستی و پیامدهای ویرانگر آن برای ثبات صلح و امنیت بین‌المللی در سال ۱۹۳۷ هشدار داد که یکی از اولین تلاش‌های جدی جامعه جهانی برای مبارزه با پدیده جرایم تروریستی است.^۱ لازم به ذکر است مصر موافقتنامه‌های بین‌المللی در زمینه مبارزه با جرایم تروریستی مشتمل بر، کنوانسیون راجع به جرایم و دیگر اعمال ارتكابی در داخل هواپیما مصوب ۱۴ سپتامبر ۱۹۶۳، کنوانسیون راجع به سرکوب تصرف غیر قانونی هواپیما مصوب ۱۶ دسامبر ۱۹۷۰، کنوانسیون راجع به سرکوب اعمال غیر قانونی بر ضد ایمنی هواپیمایی کشوری مصوب ۲۳ سپتامبر ۱۹۷۱، پروتکل سرکوب اعمال غیر قانونی خشونت در فرودگاه‌های در خدمت هواپیمایی بین‌المللی کشوری، الحاقی به کنوانسیون راجع به سرکوب اعمال غیر قانونی بر ضد ایمنی هواپیمایی کشوری مصوب ۲۴ فوریه ۱۹۸۸، کنوانسیون سرکوب اعمال غیر قانونی بر ضد ایمنی کشتیرانی دریایی مصوب ۱۰ مارس ۱۹۸۸، پروتکل سرکوب اعمال غیر قانونی بر ضد ایمنی سکوها ثابت مستقر در فلات قاره، مصوب ۱۰ مارس ۱۹۸۸، کنوانسیون جلوگیری و مجازات جنایت بر ضد اشخاص تحت حمایت بین‌المللی از جمله نمایندگان دیپلماتیک مصوب ۱۴ دسامبر ۱۹۷۳، کنوانسیون بین‌المللی نشان‌گذاری مواد منفجره پلاستیکی به منظور ردیابی بعدی مصوب ۱ مارس ۱۹۹۱، کنوانسیون بین‌المللی راجع

^۱ <https://mfaegypt.org/2020/07/19/the-arab-re-public-of-egypt-national-counter-terrorism-report-2020/>

همکاری منطقه‌ای برای امنیت مرزی پرداخت و اولین کارگاه مشترکی است که بین دو گروه کاری وابسته به سازماندهی شده است.^۳ لازم به ذکر است در سطح بین‌المللی، مصر مبادرت به مساعدت در راه‌اندازی گروه دوستان بزه‌دیدگان تروریسم^۴ در سازمان ملل متحد نمود. همچنین مصر به‌عنوان بخشی از گروه کوچکی بود که قطعنامه ۳۰۵/۷۳ مجمع عمومی^۵ را در مورد تقویت همکاری بین‌المللی برای کمک به بزه‌دیدگان جرایم تروریستی را تهیه تا در ژوئن ۲۰۱۹ به تصویب رسد.

با این همه، قانون‌گذار مصر طی سال‌های متعددی درصدد بوده تا تا پیوستن به معاهده‌ها و اسناد در سطوح بین‌المللی و حتی منطقه‌ای ضمن ایجاد ظرفیت‌هایی حقوقی در قلمرو نظام و حاکمیت داخلی، نسبت به ایجاد ظرفیت در سطح بین‌المللی و منطقه‌ای الزامات حقوقی خود را مورد اجرا گذارد. البته این در حالی است که دولت مصر با عضویت در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی و حتی جهانی نظیر سازمان ملل متحد امکان اجرای موازین حقوقی بین‌المللی را قلمرو جهانی و داخلی در قیال جرایم تروریستی مورد اجرا قرار داده است.

۴ نتیجه‌گیری

مقررات مبارزه با جرایم تروریستی در مصر تکامل یافته و برای اجازه دادن به محرومیت یا محدود کردن حقوق مالکیت با رویکردی مبتنی بر هویت به جای ارزیابی مبتنی بر تخلف اعمال شده است.

ارتقاء و حمایت از حقوق بشر بزه‌دیدگان جرایم تروریستی و حمایت از نیازهای گوناگون آن‌ها در بلندمدت، کوتاه‌مدت و متوسط تشکیل شده است. لازم به ذکر است این گروه در ۲۱ آگوست ۲۰۲۳ بیانیه‌ای را به‌مناسبت روز جهانی یادبود و ادای احترام به بزه‌دیدگان جرایم تروریستی صادر و در آن ساختن آینده‌ای صلح‌آمیز برای بزه‌دیدگان و بازماندگان جرایم تروریستی و جوامع مختلف به‌عنوان یک میراث مورد تأکید قرار گرفت؛

https://www.un.org/counterterrorism/sites/www.un.org.counterterrorism/files/statement_group_of_friends.pdf

^۵ UN General Assembly, A/RES/73/305, 28 June 2019, <https://documents.un.org/doc/un-doc/gen/n19/201/43/pdf/n1920143.pdf>

۲۰۲۱ برگزار شد^۱ از سوی دیگر، مصر به نقش فعال خود در دیگر مجامع چندجانبه مانند مجمع جهانی مبارزه با تروریسم ادامه داد، جایی که تلاش‌های دیپلماتیک مصر منجر به این شد که مصر ریاست مشترک با اتحادیه اروپا کارگروه ۱۰۰ ظرفیت‌سازی را بر عهده بگیرد. تجدید اعتماد به ریاست جمهوری مصر برای دومین دوره تا سپتامبر ۲۰۲۲، یکی از پنج گروه کاری برآمده از مجمع جهانی است. این مجمع یک چارچوب چندجانبه با هدف تقویت تلاش‌های همکاری بین‌المللی در زمینه مبارزه با جرایم تروریستی، رسیدگی به نیازهای فنی کشورهای مربوطه، بنا به درخواست آنها، مطابق با اولویت‌های ملی آنها و بر اساس اصل حاکمیت است.

در چارچوب این مجمع، مصر ریاست مشترک سومین نشست سالانه گروه کاری ظرفیت‌سازی شرق آفریقا^۲ را در نوامبر ۲۰۲۰ بر عهده داشت. البته انجمن کارگروه ظرفیت‌سازی منطقه‌ای آفریقای شرقی همچنین یک کارگاه مجازی با عنوان «راه‌های تقویت گفت‌وگو و انعطاف‌پذیری جوامع در برابر جرایم تروریستی و افراط‌گرایی در شرق آفریقا» در مارس ۲۰۲۱ حتی آنها برگزار کرد.

به‌علاوه، مصر ریاست مشترک اتحادیه اروپا، آلمان و الجزایر را بر عهده داشت؛ به‌عنوان نمونه، ریاست مشترک گروه کاری ارزآوری غرب آفریقا با خروج از «مدیریت امنیت مرزی» در دسامبر ۲۰۲۰، به چالش‌های ویژه مدیریت مرزی، راه‌های تقویت

^۱<https://www.un.org/counterterrorism/2021-counter-terrorism-week>

^۲ East Africa Capacity-Building Working Group (EA WG); <https://www.thegctf.org/Working-Groups/Horn-of-Africa-Capacity-Building>

^۳<https://www.sis.gov.eg/Story/153420/Egypt-as-asserts-importance-of-effective-mechanisms-to-manage-borders-security?lang=en-ushttp%3A%2F%2Fwww.sis.gov.eg%2FHome%2FEgyptToday%2F%3Flang%3Den-us>

^۴ گروه دوستان بزه‌دیدگان تروریسم (Group of Friends of Victims of Terrorism) گروهی از کشورهای عضو و ناظران سازمان ملل متحد است که برای ترویج رویکردی جامع برای

می‌سازد تا کمتر بر رویکردهای سخت‌گیرانه تکیه کنند و سازوکارهای پیشگیرانه و واکنشی خود را در قبال جرایم تروریستی بهبود بخشند.

۵ پیشنهاد‌های کاربردی

راهبردها و سازوکارهای کاربردی ذیل در راستای تقویت نظام قانون‌گذاری در چارچوب مصر ارائه می‌شوند که امکان توسعه ظرفیت حقوقی لازم را در قبال جرایم تروریستی فراهم می‌نماید:

۱. شورای ملی یا کمیته ملی در قبال جرایم تروریستی ایجاد شود تا نسبت تدوین برنامه راهبردی مدون برای مقابله با جرایم تروریستی، برنامه‌ریزی سیاست‌های ضد جرایم تروریستی با هدف آماج تروریست‌ها، کمک به بزه‌دیدگان جرایم تروریستی و پیشگیری از آن اقدام شود.

۲. ظرفیت نیروی انسانی تحت نظر وزارت کشور مصر برای مقابله با جرایم تروریستی و گسترش نقش آن در این راستا افزایش یابد.

۳. در فرایند مقابله با جرایم تروریستی، تجهیزات با استفاده از فناوری‌های پیشرفته، ضمن ایجاد ظرفیت‌های فنی و فن‌آورانه، روزآمدسازی شوند.

۴. از تمایز بین جرم تروریستی مادی و ایدئولوژی یا گفتمان تحریک‌کننده افراطی که منجر به تروریسم می‌شود، پرهیز شود. در ضمن، برای تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای تضعیف توانایی سازمان‌های تروریستی برای جذب اعضای جدید، از جمله جنگجویان تروریست خارجی، با تأکید بر جذب نیروهای جوان، باید نسبت به بهره‌گیری سازمان‌های تروریستی و حامیان آنها از ابزارهای ارتباطی و شبکه‌های اجتماعی نوین برای تبلیغ ایدئولوژی و نفرت افراطی، سازوکارهای پیشگیرانه اتخاذ کرد.

۵. ضرورت دارد تا دولت مصر نسبت به اتخاذ یک راهبرد ملی برای مقابله با رادیکالیسم اهتمام ورزد که این امر نه تنها بر ایده‌های مذهبی رادیکال، بلکه بر سایر ایده‌های سیاسی و اجتماعی نیز تمرکز

گسترش دامنه اموال مشروط به محدودیت، تمایل به اجتناب از حمایت دادرسی ارائه شده توسط دادرسی کیفری، و فقدان شواهد ماهوی مورد نیاز برای اعمال محدودیت از ویژگی‌های مشترک اصلاحات قانونی و قوانین جدید تصویب شده است. علاوه بر این، عناصر یک دادرسی عادلانه به وضوح نادیده گرفته شد و نقش دادگاه‌ها عمداً به نفع کمیته قضایی منصوب شده توسط ساختار حاکمیتی کاهش یافت. در واقع، مصر یک مطالعه موردی بسیار آموزنده برای نشان دادن چندین مشکل ساختاری است که می‌توان آنها را در رژیم‌های ضد جرایم تروریستی معاصر شناسایی کرد.

به هر روی، برای مقابله مؤثر با تهدید جرایم تروریستی، دولت مصر باید تلاش و منابع بیشتری را برای سازوکارهای پیشگیرانه و ریشه‌کن‌سازی که بر علل ریشه‌ای بالقوه جرایم تروریستی، مانند فقر، حاشیه نشینی و بیکاری تمرکز دارند، اختصاص دهند. البته به منظور بهبود اثربخشی راهبردهای ضد جرایم تروریستی در مصر، قانون‌گذار باید شاخص‌های اثربخشی را توسعه دهند تا تأثیر سیاست‌ها و راهبردهای مختلف بر تلاش‌های ملی برای پیشگیری و مقابله با جرایم تروریستی را بهتر درک کنند.

بنابراین، تصویب مقررات جدید ضد جرایم تروریستی و اعمال اصلاحات بیشتر در چارچوب نظام قانون‌گذاری مصر تاکنون امکان مبارزه و پیشگیری از با جرایم تروریستی را فراهم نکرده و حتی ممکن است در آینده نتیجه معکوس داشته باشد. در واقع، با توجه به معمای تعریفی جرایم تروریستی، افزایش تعداد دستگیری‌ها در چارچوب قانون یا اصلاحیه‌های جدید معرفی شده لزوماً نشان‌دهنده موفقیت یا اثربخشی یک راهبرد ضد جرایم تروریستی نیست. هم‌سویی رویکردها حقوقی و راهبردهای قانون‌گذاری با شاخص‌های قابل اندازه‌گیری و تکیه بر راهبردهای کل‌نگر و جامع برای مبارزه با جرایم تروریستی، دولت مصر را قادر

اماکن مذهبی در قبال هدف قرار گرفتن از سوی تروریست‌ها.

۱۱. نظارت بر سازمان‌های افراطی و تروریستی، کشف ساختار سازمانی آنها و شناسایی رهبران و برنامه‌های آنها.

۱۲. تضعیف توانایی‌های سازمان‌های تروریستی و خنثی کردن نقشه‌های خصمانه آنها.

۱۳. شناسایی عناصر جنایتکار که توسط سازمان‌های تروریستی در انجام اعمال خشونت‌آمیز برای پول، بدون وابستگی صرفاً با هدف منفعت، مورد سوءاستفاده قرار می‌گیرند و اقدام قانونی علیه آنها.

۱۴. بررسی حوادث تروریستی از طریق فناوری‌های نوین.

۱۵. مبارزه با پول‌شویی و جرایم سازمان‌یافته در هماهنگی با سازمان‌های دولتی ذیربط با در نظر گرفتن ارتباط متقابل پول‌شویی و تأمین مالی جرایم تروریستی؛ نظارت بر وب‌گاه‌های گروه‌های تحریک‌کننده و افراطی و شناسایی مسئولین مدیریت آنها و هدف قرار دادن آنها در راستای قوانین و مقررات مربوط.

۱۶. انعقاد موافقتنامه‌های همکاری امنیتی با کشورهای بیشتری برای تقویت هماهنگی و تقویت همکاری‌های امنیتی در زمینه‌های گوناگون به‌ویژه در مبارزه با جرایم تروریستی و هماهنگی با سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (اینترپل) و نهادهای منطقه‌ای و عربی مربوطه در خصوص صدور اعلان قرمز برای اعضای فراری گروه‌های تروریستی در سطح بین‌المللی.

دارد؛ همچنین نه‌تنها باید با علل ریشه‌ای رادیکالیسم مقابله کند، بلکه در این راستا فضاهای حاکم در کشور را در این زمینه مورد رصد دقیق قرار دهد تا امکان رشد و توسعه چنین ایده‌هایی را برای اجرای جرایم تروریستی ببندد.

۶. اتخاذ راهبردهای امنیتی در قبال جرایم تروریستی مشتمل بر تعقیب تعقیب سازمان‌های تروریستی و سایر سازمان‌های تروریستی با هدف تنزل دادن توانایی‌های آنها برای ارتکاب عملیات جنایتکارانه و شناسایی ساختار شاخه مسلح سازمان تروریستی، کشف نقشه‌های آن و انجام حملات پیشگیرانه برای تضعیف حرکت اعضای آن، اختلال در پشتیبانی لجستیکی آن و تعقیب اعضای فراری آن صورت پذیرد.

۷. مبارزه با پدیده تروریست‌های خارجی از طریق تشدید کنترل بر مرزهای بین‌المللی و خنثی‌سازی هرگونه تلاش تروریست‌ها برای ورود غیرقانونی به قلمرو حاکمیتی مصر.

۸. مبارزه با نفوذ فرامرزی، هدف قرار دادن شبکه‌های جنایتکار قاچاق اسلحه، مهمات و مواد منفجره، و پیشگیری از تأمین آنها برای گروه‌های تروریستی.

۹. اتخاذ تدابیر نظارتی و قانونی برای مبارزه با نگهداری غیرقانونی سلاح گرم، مهمات و مواد منفجره با هدف تضعیف توانایی عناصر افراطی برای ارتکاب اعمال خصمانه.

۱۰. اجرای سازوکارهای امنیتی مؤثر برای محافظت از افراد و شخصیت‌های برجسته (اعم از سیاسی و امنیتی)، تأسیسات حیاتی و دیپلماتیک، و

منابع

- Abozaid, Ahmed M. (2020), "Counterterrorism Strategy and Human Rights in Egypt After the Arab Uprising: A Critical Appraisal", *Aggression and Violent Behavior*, 51: 1-9.
- Abozaid, Ahmed M. (2022), *Counterterrorism Strategies in Egypt; Permanent Exceptions in the War on Terror*, Routledge Taylor & Francis.
- Abraham, Nevine (2023), "Mobilizing Religious Differences and Terrorism, Negotiating Civil Rights in Egypt", *Digest of Middle East Studies*, 32(2): 79-158.
- Alzubairi, Fatemah (2019), "Egyptian Anti-Terrorism Law No. 94 of 2015, Colonialism", in: *Neo-Colonialism, and Anti-Terrorism Law in the Arab World*, Cambridge University Press, pp. 225 - 236.
- Askari-Marut, Ali; Alipour, Hassan; Mehrnoosh, Mina and Bahramigroo, Mojtabi (2019) "Innovative ideas and criminal ideas: the border of collective financing and terrorism financing"; *Criminal Law Research*, 33: 157-129. (in Persian)
- Bakui Ketrini, Vahid, Javad Taghizadeh and Morteza Nejabetkhah (2021), "The Independence of the Supreme Constitutional Court of Egypt", *Comparative Law Quarterly (University of Mazandaran)*, 5(1): 66-49. 49-66. (in Persian)
- Berger, Lars (2024), "The State Terrorist as Terrorism Racketeer – The Case of Egypt", *Critical Studies on Terrorism*, 17(3): 631-658.
- Garibi, Hossein; Tabatabayi, Seyyed Mohammad and Kivan Hosseini, Sidasghar (2022), "Global mechanisms with geopolitical logic to deal with terrorism financing and the position of the Islamic Republic of Iran"; *Regional Geography and Planning*, 2: 756-733. (in Persian)
- Jamali Hajiani, Amir, Esmaeil Abdollahi and Ahmad Mirzaei (2021), "Investigating Money Laundering and Its Proof in the Light of Iran's Legislative-Judicial Criminal Policy and FATF Standards", *Comparative Law Quarterly (University of Mazandaran)*, 5(2): 137-111. (in Persian)
- Gulatsi, Taylor (2024), "Fighting Terrorism through Laws: How Egyptian Courts Apply Laws on Combating Terrorism and Terrorist Financing", <https://blogs.loc.gov/law/2024/02/join-us-on-2-22-for-a-foreign-and-comparative-law-webinar-on-fighting-terrorism-through-laws-how-egyptian-courts-apply-laws-on-combating-terrorism-and-terrorist-financing/>
- Kohendani, Mohsen and Behzad Razavifard (2020), "Guarantees of the citizenship rights of those accused of terrorist crimes during the investigation stage; a comparative study in the laws of Iran, England and

Egypt”, Research and Development in Comparative Law, 3(7): 157-187. (in Persian)

Mansour-Ille, Dina (2021), “Counterterrorism Policies in the Middle East and

North Africa: A Regional Perspective”, International Review of the Red Cross, 103(916-917): 653-679.

Roele, Isobel (2022), “Style Management: Images of Global Counter-Terrorism at the United Nations”, Law and Critique, 33: 273-297.